



یكشنبه-۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۴-سال یازدهم-شماره ۲۴۰۴

امنیت دریایی ۵

همان گام نخست، ایران را در جایگاهی تازه در علوم دریایی قرار دهد، اما این پایان راه نبود. چالش‌های فنی نیز پیش روی ناوگروه قرار داشت. از جمله طراحی و ساخت نرم‌افزار توزیع وزن در کشتی که معمولاً تنها شرکت‌های خارجی آن را ارائه می‌دادند و به دلیل تحریم‌ها از همکاری با ایران خودداری می‌کردند. این تحریم‌ها سبب شد تا ایران راه استقلال علمی را با جدیت بیشتری دنبال کند. توسعه این نرم‌افزار یکی از مهم‌ترین دستاوردهای مأموریت ۳۶۰درجه‌ای بود؛ نمادی از اراده ملی در خلق ظرفیت‌های بومی. افزون بر تجهیزات و فناوری، موضوع سلامت جسمی و روانی خدمه اهمیت فراوانی داشت. برای نخستین‌بار، مجموعه‌ای کامل از تجهیزات پزشکی همراه ناوها شد. تیم‌های پزشکی پیش از آغاز سفر، با معاینات کامل از نیروها، اطمینان حاصل کردند که فقط افراد دارای آمادگی کامل فیزیکی و روانی در این مأموریت حضور یابند. این آمادگی به‌قدری جامع بود که حتی در صورت نیاز جزایر کوچک مسیر، نیز می‌توانستند از خدمات پزشکی ناوگروه بهره‌مند شوند. تغذیه نیز یکی دیگر از چالش‌های این سفر طولانی بود. یخچال‌های ناوها تنها امکان نگهداری غذا برای دو هفته را داشتند، امسا با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، ذخیره‌سازی غذا برای مدت طولانی‌سی و با حفظ کیفیت انجام شد. این اقدام، ناوها را به خانه‌های متحرکی بدل کرد که در دل اقیانوس، محیطی پایدار، سالم و ایمن برای زندگی و فعالیت نظامی فراهم می‌کردند. یکی از تفاوت‌های اساسی این مأموریت با سایر سفرهای دریایی مشابه، عدم امکان پهلوگیری در بندر خارجی بود. به‌دلیل تحریم‌های بین‌المللی، هیچ کشوری اجازه خدمات‌رسانی یا میزبانی از ناوهای ایرانی را نداشت. بنابراین، ناوگروه ۸۶می‌بایست کاملاً مستقل و خودکفا عمل کند؛ شرایطی که این مأموریت را به مراتب سخت‌تر، ولی پرافتخارتر ساخت. آغاز سفر از بندر راهبردی چابهار بود؛ پایگاه منطقه سوم نیروی دریایی ارتش. نخستین مقصد، کشور هند بود؛ جایی که تیم عملیات می‌توانست عملکرد ناوها را در مسیری نسبتاً آشنا بررسی و پایش کند. این مرحله، مقدمه‌ای بود بر عبور از آب‌های ناشناخته‌تر و ورود به اقیانوس‌هایی که پیش از آن، هیچ کشتی ایرانی تجربه عبور از آن‌ها را نداشت. با عبور از تنگه ملاکا و رسیدن به جاکارتا، ایران وارد مر حله‌ای تازه شد. دریای سلسب و پس از آن، اقیانوس آرام که با لقب اقیانوس کبیر شناخته می‌شود، حالا پیش روی ایرانیان بود. این عبور، تنها عبور از دریاها نبود، بلکه عبور از مرزهای دانش، دیپلماسی و محدودیت‌های سیاسی جهانی بود.

در واپسین روزهای سال ۱۴۰۱، ناوگروه ۸۶به صورت رسمی وارد اقیانوس آرام شد؛ منطقه‌ای که تا آن روز، هیچ ناو ایرانی در آن حضور نیافته بود. این ورود تاریخی، نقطه عطفی در تاریخ نظامی ایران بود و نه‌فقط یک دستاورد نظامی، بلکه نشان‌دهنده حضور فعال جمهوری اسلامی ایران در آب‌های آزاد بین‌المللی. ۲۰ناو مکران و دنا با اقتداری مثال‌زدنی از میان سهمگین‌ترین آبراه‌های جهان گذشتند. «دنا» که یک ناوشکن کاملاً بومی و ایرانی‌ساز است، در این مسیر آزمونی دشوار را پشت سر گذاشت. عبور موفقیت‌آمیز آن، ثابت کرد که صنعت دریایی ایران به سطحی از بلوغ رسیده که می‌تواند در بالاترین سطح استاندارد جهانی حضور یابد. این سفر، اهدافی چندگانه را دنبال می‌کرد: از یک‌سو، نیروی دریایی ایران نشان داد که توانایی حضور مستمر در آب‌های آزاد را دارد؛ از سوی دیگر، به کشورهای منطقه و فرامنطقه‌ای پیام داد که صنعت تجارت دریایی ایران اکنون دارای پشتیبانی نظامی قدرتمند، هوشمند و همه‌جا حاضر است.



ارتش با عنوان «نیروی حیاتی و تعیین‌کننده» رونمایی شد. در مراسم گرامی‌داشت دومین سالروز بازگشت ناوگروه ۸۶نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران (نداجا) به کشور از مأموریت موفقیت‌آمیز پیمایش کره‌زمین، که صبح روز شنبه در سازمان عقیدتی – سیاسی ارتش برگزار شد، از نشان جدید نیروی دریایی ارتش با عنوان «نیروی حیاتی و تعیین‌کننده» رونمایی شد. این عنوان به تأکید رهبر معظم انقلاب اسلامی اشاره دارد که نیروی دریایی را به‌عنوان یک نیروی حیاتی و تعیین‌کننده در تأمین امنیت ملی و منافع کشور معرفی کرده‌اند. این رویداد نشان‌دهنده اهمیت و نقش کلیدی نیروی دریایی در تأمین امنیت آب‌های سرزمینی و دفاع از مرزهای آبی کشور است. همچنین در بخش دیگری از مراسم روز گذشته، از امیر دریادار دوم است؛ حدود ۹۰درصد تجارت ایران نیز از طریق دریا انجام می‌شود، بنابراین توانمندی نیروی دریایی هم به لحاظ نظامسی و دفاعی و هم از نظر اقتصادی بسیار حائزاهمیت است.

تأثیر اقتدار نیروی دریایی در صیانت از منافع ملی

بسیاری از کارشناسان معتقدند که بی‌تردید اقتدار نیروی دریایی جمهوری اسلامی ایران تأثیر بسزایی در صیانت از منافع ملی، اهداف دفاعی و نظامی و همچنین مقابله با تروریسم دریایی و برقراری صلح و امنیت در دریاها دارد. «حضرت آیت‌الله خامنه‌ای» حرکت ناوگروه ۸۶را مصداق دستور صریح قرآن که «در مقابل دشمنان هر چه می‌توانید آمادگی‌های خود را افزایش دهید» خواندند و گفتند: این کار شما سطح توانایی‌های نظامی کشور را ارتقاء داد و «ما می‌توانیم» را که بن‌مایه پیشرفت کشور است، در نیروهای مسلح و در ذهن‌ها تقویت کرد. باید در نظر داشت که جمهوری اسلامی ایران پیش از ۵۸۰۰کیلومتر خط ساحلی دارد و حدود ۴۰درصد از مرزهای آن دریایی است؛ حدود ۹۰درصد تجارت ایران نیز از طریق دریا انجام می‌شود، بنابراین توانمندی نیروی دریایی هم به لحاظ نظامسی و دفاعی و هم از نظر اقتصادی بسیار حائزاهمیت است.

این در حالی است کشوری مانند آمریکا با توسل به اقدامات مغایر با حقوق دریاها و توقیف و ضبط برخی محموله‌های نفتی ایران در آب‌های آزاد بین‌المللی، همواره امنیت دریانوردی و تجارت رسمی و بین‌المللی را به مخاطره انداخته است؛ بنابراین اقتدار نیروی دریایی ایران برای امنیت ملی و تأمین منافع اقتصادی، در شرایطی که تحت تحریم و فشارهای سیاسی و نظامی قرار دارد، ضروری است. در چنین شرایطی بدیهی است، حضور ناوگروه

سالم و با روحیه‌ای بالا به کشور بازگردانید. امیر دریادار ایرانی در پایان تأکید کرد: دستاوردهای این مأموریت نشان‌دهنده توانمندی درونی کشور و نیروی انسانی متعهد و متخصص است؛ نیرویی که با اتکا به ایمان، دانش و مدیریت انقلابی، می‌تواند افتخارآفرین باشد و پیام اقتدار و انسان‌دوستی جمهوری اسلامی ایران را به گوش جهانیان برساند.

گسترش میدان حضور و تاثیرگذاری ایران در جهان

در بخش دیگری از این مراسم غلامعلی حداد عادل، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام اظهار کرد: ایسن مأموریت موفقیت‌آمیز را یکی از مهم‌ترین موفقیت‌های کشورمان می‌دانم؛ این اقدام شجاعانه نه‌فقط برای نیروهای مسلح افتخار است، بلکه برای ملت ایران یک افتخار و امید محسوب می‌شود. وی ادامه داد: ایرانیان سابقه طولانی در دریانوردی دارند. کانال سوئز در دوره هخامنشیان ایجاد شد. ایرانیان دریانوردان بزرگی داشتند. مسلمانان نیز سابقه دریانوردی داشتند. در دوره حیات پیامبر(ص)، حتی یک نبرد دریایی انجام شده و این قدیمی‌ترین نبرد دریایی مسلمانان است. در سال ۳۴هجری مسلمانان نیروی دریایی رم را شکست دادند. در سال ۹۸نیروی دریایی مسلمانان ۱۸۰۰کشتی جنگی داشته است. عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام افزود: هر ملتی که قدرت حضورش و میدان تأثیرش بیشتر باشد، قدرت بیشتری دارد. انجام مأموریت ۶۵هزار کیلومتری ناوگروه ارتش موجب اقتدار کشور شد و میدان حضور کشورمان را گسترش داد. وی با اشاره به تأکیدات رهبر معظم انقلاب بر توسعه دریامحور کشور، گفت: بر همین اساس سیاست‌های کلی توسعه دریامحور در مجمع تشخیص مصلحت نظام تصویب شد. امروز نقشه مشخصی برای توسعه دریامحور داریم که فعالیت نیروی دریایی بخشی از این نقشه است. اجرای این سیاست‌ها موجب می‌شود چهره سواحل مکران و جنوب کشور تغییر کند و این سواحل به مراکز آباد و پرجمعیت تبدیل خواهد شد.

حدادعادل تأکید کرد: هر ملتی امیدوار باشد، پیروز خواهد بود ولو اینکه امکانات کمی داشته باشد. ملت ناامید باوجود همه امکانات شکست خواهد خورد. ملتی که امیدوار باشد می‌تواند اراده کند. ملت ما امیدوارانه در برابر دشمن حضور داشته و پیروز شده است که یک نمونه آن جنگ ۸ساله و مقابله با استکبار جهانی بود. در برخی موارد در تاریخ ما، ناامیدی به ما ضربه زد مثل حمله مغول به ایران، امید ریشه استقلال است. حداد عادل بیان کرد: در هر عملی که انجام می‌دهیم باید بررسی کنیم که آیا این اقدام موجب افزایش امید در جامعه می‌شود یا خیر؟ اگر بدانم با دفاع از خودم در مردم ناامیدی ایجاد می‌شود، آن دفاع را باید حرام بدانم چون ایجاد ناامیدی سلاح دشمن است. دوران تحریم این امید را ایجاد کرده که ملت مقاومت کرده و اجازه نداده دشمن به هدفش برسد. ما در همین دوره تحریم‌ها، ماهواره به فضا ارسال می‌کنیم، اما دشمن از طریق رسانه‌هایش آن اتفاق بزرگ را نادیده می‌گیرد تا آن را تخریب کند.

قزلقه: بدون امنیت غذایی نمی‌توان در دنیا حرفی برای گفتن داشت

غلامرضا نوری قزلقه، وزیر جهادکشاورزی نیز در بخش دیگری از این مراسم اظهار کرد: سالروز این دستاورد بزرگ را تبریک می‌گویم. این ناوگروه حدود ۶۵هزار کیلومتر در شرایط سخت و بدون وابستگی به هیچ کشوری، دریانوردی کرد و نمادی برای «ما می‌توانیم» شد. وی ادامه داد: امنیت غذایی یکی از مولفه‌های مهم در امنیت کشور است. یک نمونه برای اهمیت مسئله امنیت غذایی، جنگ غزه است. رژیم جنایتکار و سفاک صهیونیستی از همه مسیرها عاجز شده و نتوانسته در برابر اراده آهنین مردم فلسطین موفق شود، بنابراین از سلاح محاصره غذایی بهره برده و جهان نظاره‌گر این نسل‌کشی است. وزیر جهادکشاورزی با بیان اینکه امنیت غذایی را نمی‌توان تعطیل کرد، افزود: هر کشوری امنیت غذایی نداشته باشد نمی‌تواند حرفی برای گفتن در دنیا داشته باشد. امنیت غذایی مسئله‌ای فرابخشی است و با همه دستگاه‌های کشور وابستگی دارد، اما وزارت جهادکشاورزی در توسعه دریامحور، شیلات و صیادی ارتباط نزدیکی با نیروی دریایی دارد.

نوری قزلقه با تشکر از نیروی دریایی به‌عنوان نگهبانان خلیج فارس، گفت: کسانی که دنبال جعل تاریخ هستند در موزه لوور سند کوروش را مطالعه کنند که از ۲هزار سال پیش نام خلیج فارس آمده است. وزیر جهادکشاورزی خاطر نشان کرد: ۴۰درصد مرزهای کشور، مرزهای آبی است، بنابراین باید با نیروی دریایی تعامل بیشتری شود. توسعه دریا محور با تأکید رهبر معظم انقلاب در دولت چهاردهم بسا جدیت دنبال می‌شود و هر دو هفته یک‌جلسه در حضور رئیس‌جمهور برگزار می‌شود. ما باید بخشی از امنیت غذایی خود را از دریا تأمین کنیم. ما برای صید فراسرزمینی و حضور در اقیانوس‌ها برنامه داریم و برای رسیدن به این هدف به کمک نیروی دریایی نیاز داریم. همچنین برای افزایش تعامل با کشورهای آفریقایی برای کشت فراسرزمینی و سایر تعاملات به کمک نیروی دریایی نیاز است.



نقش این سفر در تأمین امنیت واردات و صادرات کشور و تضمین امنیت دریانوردی، انکارناپذیر است. حضور ایران در اقیانوس‌ها، نه‌تنها نمایش اقتدار، بلکه عامل بازدارنده‌ای در برابر تهدیدات دریایی محسوب می‌شود. اکنون ناوگان دریایی کشور توانسته جایگاهی مستقل در تراز جهانی کسب کند. مأموریت ناوگروه ۸۶نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، نمونه‌ای کم‌نظیر از یک حرکت راهبردی موفق در حوزه نظامی، علمی و فناوری است. در شرایطی که بسیاری از کشورها برای انجام چنین مأموریتی نیازمند حمایت خارجی، پهلوگیری‌های مکرر و تجهیزات وارداتی هستند، ایران توانست با تکیه بر ظرفیت‌های بومی، سفری مستقل، ایمن و موفق را به ثمر برساند. این مأموریت اثبات کرد که خودکفایی تنها یک شعار نیست، بلکه در بطن نیروهای مسلح ایران نهاده شده است. طراحی نرم‌افزارهای تأمین تجهیزات پزشکی، مدیریت تغذیه و سلامت و عبور از مسیرهایی که پیش‌تر برای ایران ناشناخته بود، همگی بیانگر بلوغ عملیاتی و راهبردی نیروی دریایی کشور است. از نظر نظامی، این سفر پیامی قاطع برای دشمنان و پشتوانه‌ای محکم برای دوستان منطقه‌ای بود.

فشارهای خارجی بر ایران تحمیل کرده بودند. ناوگروه ۸۶، متشکل از دو ناو ایرانی مکران و ناوشکن تماماً بومی دنا، با همراهی حدود ۳۶۰نفر از نیروهای متخصص، افسران و ملوانان کارآزموده، از بندر چابهار راهی آب‌های دور شد. مأموریت از دریای عمان آغاز و با عبور از سواحل هند، جاکارتا، دریای سلسب و اقیانوس آرام ادامه یافت. آنچه در ظاهر یک سفر دریایی بود، در حقیقت نمادی از بیداری قدرتی بود که سال‌ها به‌دلیل تحریم‌های بین‌المللی در تنگنا قرار داشت.

رهبر معظم انقلاب، با صدور فرمانی صریح، مسئولیت این مأموریت بزرگ را به امیر ایرانی، فرمانده نیروی دریایی ارتش واگذار کردند. او نیز با شناخت دقیق از اهمیت تاریخی و راهبردی این مأموریت، آن را مهم‌ترین اقدام دوران خدمت خود دانست؛ تصمیمی که نیازمند برنامه‌ریزی، توسعه زیرساخت‌های علمی، لجستیکی، بهداشتی و فناوری بود.

نخستین اقدام، تحلیل داده‌های جوی و دریایی ۵۰سال گذشته بود. داده‌هایی که با کمک آن‌ها، نخستین نرم‌افزار پیش‌بینی شرایط جوی در اقیانوس‌ها، ویژه عملیات دریایی بلندمدت، طراحی و پیاده‌سازی شد. این نرم‌افزار توانست در